

Ekinua'taqn wjit Koqqwaja'taqnn wjit Alsutmumk Kjijitaqn aqq Teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk L'nui- kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey Kanata

Tel-wije'tikl Alsutmumk Kjijitaqn aqq Teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk L'nui-kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey miltaqne'wasik aqq metue'k weji-nenmumk. Ula kisa'tasik kulaman etettew kinua'taqn ta'n wjiatew teli-wsku'tasik aqq eltasik ula kisite'taqn Kanata.

L'nui-kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey

Tlia'j na mu etenuk mawa'matultimk wjit koqoey net L'nui-kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey ta'n tujiw wesku'tasik Alsutmumk Kjijitaqn, L'nui-kjijitaqn teli-ksua'tumk wiaqten kjijitaqn, teli-ntawa'qa'tekemk, Kisita'suaqney aqq telataqatimkl kisa'tu'titl L'nu'k wije'wmi'titl wskitqamuey, ika'taqumk, wleyuti aqq amalitekemk. Telo'ltimkewey wesku'tasik koqoey nemitumk aqq mu nemitumnt ta'n L'nui-kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey teli-kinua'tekemk ewe'wmumkl a'tukwaqnn, amalitaqnn, kisitaqnn, amalkaltimkl, a'tla'weknn, ktapekiaqnn kisna tetpiaqewe'l. Aqq elt kejitumk L'nui-kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey pem-pilua'sik wejkwat'qaqnik.

Ki's etekl Teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk Alsutmumkl Kjijitaqnn

Alsutmumk Kjijitaqn wesku'tkl kisite'tasikl, we'kaw Kisita'suaqney, ewikasik aqq kisitasik koqoey, amal-wikasikl aqq amalikkl, aqq wisunn aqq napuikaqnn ewe'wasikl mtmo'taqney-iktuk. Koqqwaja'taqnn wjit Alsutmumk Kjijitaqn wiaqtekl teli-alsutasik koqoey, keknuj-jilwikasikl, teli-alsutmumkl napuikasikl, kinua'taqnn wjit ta'n etek koqoey aqq tel-klo'tmumk tel-lukutimk, iknmuaj wenik ala'tutil koqqwaja'taqnn wji-pkwateken aqq alsutmn koqoey kisitu'tij aqq kisite'tmi'tij, aqq keknu'e'k tli-pkije'k ala'tu'tij.

Kanata etekl keknu'e'kl tplutaqnn tel-klo'tmumkl Alsutmumk Kjijitaqn we'kaw Tplutaqn, Wjit Teli-alsutasik Koqoey/Patent Act, Tplutaqn Wjit Teli-Alsutmumkl Napuikasikl/Copyright Act, Tplutaqn Wjit Keknuj-jilwikasikl/Trademarks Act, Tplutaqnn wjit Teli-ntui'skasik Kisitumk Koqoey /Industrial Design Act, aqq Tplutaqn Wjit Ika'taqutite'wk Koqqwaja'taqnmual/Plant Breeders' Rights Act. Ula tplutaqnn ewikasik tel-milamu'k Alsutmumk Kjijitaqn, tel-pukuik koqqwaja'taqnn, ta'n tli-anko'ten, ta'n etl we'kwaq teli-ankotekemk, teli-pkijiaq aqq piluey koqoey. Keknu'e'k tela'sik koqoey, ula kisutasikl kis-we'wasital Teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk L'nui-kjijitaqn aqq Telo'ltimkewey.

Wjit wisunn, kinua'taqne'l aqq keknuikkl Kanatewe'l tplutaqnn Teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk keknuu-jilwikasikl aqq wjit teli-maliaptasik tetpaqi pmian na wjit keknu'e'k wije'wmumk ula kisutasikll:

- Etekl L'nue'kati'l , mtmo'taqne'l, aqq mawiomi'l etekl Kanata ala'tutitl alsutekemkewe'l keknuu-jilwikasikl, elui'tmasutie'l jilwikasikl aqq ketlew-wikasikl nastekl, we'kaw ketlewey Cowichaney jilwikasik aqq elui'tmasutie'l jilwikasikl, Iglooej jilwikasikl nastek aqq alsutekemkewey keknuu-jilwikasik wjit L'nui-mawio'mi (Assembly of First Nations).
- Ula jilwikasikl wejiaql L'nue'l keknuikkl aqq wisunn, aqq ewe'wasikl kinua'teken wejiaq milamu'k kisitaqnn aqq lukwaqne'l, weja'tekemk l'nu'kisitaqnn aqq amalitasikl aqq we'kaw mijipjewey, tapsunn aqq mtmo'taqne'l wjit peji-amalapultijik aqq pilue'l mtmo'taqne'l alsutmi'titl Lnu'k.

Pikwelk telo'ltimkewey kisa'tasik etek wikatikn-iktuk kiswa amalitaqn-iktuk kiswa milita'mkl ika'tumkl, aqq keknu'e'k teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk teli-alsutmumkl napuikasikl aqq koqwaja'taqnn wije'ti'titl:

- Ikalsuti wejiaq Tplutaqn Wjit Teli-Alsutmumkl Napuikasikl ewe'wmi'tij amalitaqatite'wk, nuji-milita'te'wk, ktapekiaqnn nuji-ei'kmi'titl aqq ewi'kika'tite'wk wjit L'nuey kisitaqnn nkutey kmu'je'l wsiskwe'l, l'nuoqta'wk kisia'tijik Tkisnuk Pemjajika'sik tleyawultijik, pskusunn, Innue'l elapskita'sikl, aqq ktapekiaqnn aqq pipukutijik wenik. Aqq elt etek L'nue'kati'l aqq mtmotaqne'l kisi-tl-klotmnew L'nuey Kjjijitaqn nkutey kimo'taqn wije'wmumkl kisaknummkewe'l aqq kisa'matimkl mu se'sa'sin koqoey kisi-wsku'tasik.

Koqoe'l naskwa'tekekl kiswa enqanawekl

Keknu'e'k witasiktn Alsutmumk Kjjijitaqn wije'ti'tij amalitaqnn aqq Kisita'suaqney sespite'tmi'tij aqq metua'lukwi'tij Lnu'k tan amalitaqatijik, kisite'tmi'tij koqoey aqq wutanmual.

L'nui-kjjijitaqn aqq ta'n teli-alsutmumk kjjijitaqn wejiaql piluita'sultimkl aqq istue'k tel-maliaptasik, amujpa mikwite'tmumk mu kitk kaqi-wiaqtenuk koqoey wesku'tasik. Etekl ewe'wasikl teli-ikatmumk aqq kelo'tmumk koqwaja'taqnmual nenujik wenik nujitaqatijik aqq nujite'tmitij koqoey wjit ta'n koqoey kisu'tij aqq kisite'tmi'tij katu mu naqmasianuk ewe'wmumk ikatmn koqoey mawi-alsutasik nkutey Telo'ltimkewey wesku'tasik kiswa L'nui-kjjijitaqnn ta'n wutanl kepmite'tmi'tij wejkwa'taqnik. Ula teli-istuite'tekemk wejiaq etl-naskwa'sikl ikalsuti'l togo Alsutmumk Kjjijitaqn mu kisi-apoqntmukl Telo'ltimkewey wesku'tasik kiswa L'nui-kjjijitaqnn. Aqq elt L'nu'k tlo'taq enqanawekl etekl ta'n tel-we'wmi'tij Alsutmumk Kjjijitaqn. Ula etekl koqoe'l Koqoe'l kisi-naskwa'teketal kiswa enqanawetal:

- Ewe'wmumk ikalsuti wejiaq Alsutmumk Kjjitaqn amujpa kejiut ta'n wen kisitoq kisna kisite'tk koqoey kulaman kjjiaten ta'n wen ala'toql koqqwaja'taqnn wjit teli-alsutmumk Kjjitaqn Alsutekemk tel-we'wasik Alsutmumk Kjjitaqn mu wije'ti'tik ta'n L'nu'k teli-ankaptmi'tij teli-alsutmumk Telo'ltimkewey wesku'tasik kisna L'nui-kjjitaqnn.
- Telo'ltimkewey wesku'tasik kisna L'nui-kjjitaqnn mu teptesmi'tik ta'n teluek Alsutmumk Kjjitaqn wjit "keknuite'tasik" ta'n weskutasik Tplutaqn Wjit Teli-Alsutmumkl Napuikasikl, kisna "piley" teli-wskutasik Tplutaqn Wjit Teli-alsutasik Koqoey aqq Tplutaqnn wjit Teli-ntui'skasik Kisitumk Koqoey;
- Tel-teplutasik ankita'suaqn amujpa keknuikk(staqa wi'katikn kisna pipukwaqney) ke'sk mu kisi-ikatmu'n akisna kelo'tmu'n ewe'wmn Tplutaqn Wjit Teli-Alsutmumkl Napuikasikl, naqa'tew teli-ikatmumk Telo'ltimkewey wesku'tasik kisna L'nui-kjjitaqnn ta'n wejiaql aknutmamk.
- Kisita'suaqney wejiaql L'nui-kjjitaqnn kisi-ikatmumkl ewe'wmumk Alsutmumk Kjjitaqn katu kjjitaqn etek mu kisi-ikatasinuk.
- Mu tepianuk ikalsuti wjit Alsutmumk Kjjitaqn, nkutey nike' Teli-Alsutmumkl Napuikasikl, Wjit Teli-alsutasik Koqoey aqq Teli-ntui'skasik Kisitumk Koqoey ma' kisi-ikatmi'tik iapjiw Telo'ltimkewey wesku'tasik kisna L'nui-kjjitaqnn aqq ta'n teli-ikatekek tplutaqn nuta'q keknu'e'k ta'n tujiw kisitasik kisna tewa'tumkis toqo mu ktlewe'nuk ta'n tujiw.
- Telawtik aqq teli-ntue'k weji-msnmumk, ili-msnmumk aqq majulkwatmumk koqqwaja'taqnn wjit Alsutmumk Kjjitaqn enqanawe'k ta'n tel-we'wmumk Alsutmumk Kjjitaqn; aqq
- Koqoey mu wiaqtenuk kisna mu elukwenuk tplutaqney-iktuk wjit Alsutmumk Kjjitaqn mu tetpaqamu'nuk wjit Telo'ltimkewey wesku'tasik kisna L'nui-kjjitaqnn ta'n wejiaql aknutmamk, api's wjit koqoey kepmit'e'tasik.

Pilue'l tplutaqne'l aqq mtmo'taqne'l ta'n maliaptmi'tij teli-ikatmumk aqq siawa'tumk telo'ltimkewey kis-we'wmumkl wije'tultinew tplutaqnn wjit ikalsuti wjit Alsutmumk Kjjitaqn. Nkutey nike', menaqaj ewe'wmumkl kisaknummkewe'laqq kisutasik koqoey wutanl wjit tel-maliaptmumk aqq ikatmumk L'nui-kjjitaqnn.

Nikanawtikemk

Siwkw 2018 ek Nikanus wjit Kisita'suaqney, Kjjitaqney aqq Teli-pkwatekemk ekinua'tekep [Ankita'suaqney wjit wen Wutmo'taq kisite'tasik](#) wije'tinew Kanataewey Kisite'taqnn wjit Kisita'suaqne'l aqq Teli-ntawa'qa'tekemk. Wije'ti'tij Kaplno'l telapukuep wjit apiksiktuaqn, ewe'wmnew Mawkwajik Mawio'mi'l Kisutmi'tij wjit L'nue'l Koqqwaja'taqn aqq keknuite'tasikl L'nue'l Koqqwaja'taqn, Alsutmumk Kjjitaqn wetnu'kwalsik siawi-apoqnmuan L'nu'k wjit Alsutmumk Kjjitaqn aqq ta'n tel-lukuti'tij kulaman nenten L'nui-kjjitaqnn, aqq maw-lukuti'titaq L'nu'k, aqq wiaqtetew kina'matnewey, weji-kjjitumk koqoey aqq ta'n tel-kisa'taqatimk. Aqq elt

wetnu'kwalsijik wiaqa'lanew L'nu'k maliaptnew wtmo'taqtuew , aqq me' wiaqpultinew mawaknutmamkl kmitkinaq aqq se'kk ta'n tujiw wesku'tasik Alsutmumk Kjjijitaqn, Telo'ltimkewey wesku'tasik kiswa L'nui-kjjijitaqnn aqq me' kwilmnew ta'n tli-ankua'ten Alsutmumk Kjjijitaqn kulaman aji-wiaqpultitaq Lnu'k aqq me' ajelkik wlapesultitaq.